

СИЛАБУС
з дисципліни «Організація виробництва»
на отримання ступеню вищої освіти «бакалавр» соціально-гуманітарного
спрямування

Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

Обсяг курсу – 3 кредита (ECTS): 14 годин лекції, 16 годин практичних робіт, 60 години – самостійна робота, курсова робота, іспит.

Викладач курсу – Калініченко Сергій Миколайович к.е.н., доцент кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту
(<http://new.khntusg.com.ua/staff/kalinichenko-sergij-mikolajovich-2>)

ОПИС КУРСУ

Пререквізити (базові знання необхідні для успішного опанування компетентностями). Базові знання з дисциплін: «Теорія економічного аналізу», «Аналіз господарської діяльності», «Теорія організації», «Менеджмент», «Операційний менеджмент», «Управління персоналом», «Проектний менеджмент», «Економіка підприємства», «Планування і контроль на підприємстві», «Основи менеджменту», «Нормування праці», «Економіка праці».

Коротка анотація дисципліни (загальна характеристика, особливості, переваги).

Структуру та зміст курсу побудовано на основі узагальнення реальної практики управління провідними підприємствами. Опановуючи курс, здобувач вищої освіти має усвідомити сучасну методологію та інструментарій організації виробництва. По завершенні вивчення курсу здобувач вищої освіти має: розуміти, що раціональній організації та управлінню діяльністю підприємства належить вирішальна роль в розв'язанні стратегічних проблем підвищення його конкурентоспроможності; операційна система є однією з найважливіших складових будь-якої організації, і саме через це спеціалісту у сфері економіки й управління потрібне знання основ, категорій та принципів менеджменту; не існує єдиного ідеального способу управління операціями на різних етапах життєвого циклу та за різних режимів функціонування операційні системи різних типів потребують застосування різних підходів, методів та інструментів управління, тобто практичному управлінню операціями притаманний ситуативний характер.

Вивчення даної дисципліни дає можливість здобувачу вищої освіти:

знати:

- нормативно–правову базу створення та функціонування сільськогосподарських підприємств та об'єднань різних форм власності;
- наукові основи організації сільськогосподарського виробництва;
- методи раціонального використання виробничого потенціалу сільськогосподарського підприємства;
- методи планування економічного і соціального їх розвитку;
- організацію різних галузей в сільськогосподарських підприємствах;
- організацію виробничо–економічних зв'язків сільськогосподарських підприємств з іншими сферами АПК в умовах ринкових відносин;
- наукові основи організації сільськогосподарського виробництва в ринкових умовах господарювання;
- організаційно–економічні основи сільськогосподарських підприємств різних організаційно – правових форм, питання ефективного використання виробничого

потенціалу підприємств; раціональні форми організації та оплати праці.

вміти:

- обґрунтовувати раціональну, економічно вигідну спеціалізацію та розміри сільськогосподарських підприємств і їх підрозділів;

- визначати раціональну організацію виробництва в різних галузях підприємств;

- підводити підсумки виробничо – фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств та їх підрозділів;

- визначати найбільш пріоритетні варіанти досягнення високої ефективності виробничої діяльності та соціального розвитку колективів сільськогосподарських підприємств;

- окреслювати реальні шляхи досягнення високих темпів підвищення продуктивності праці, зниження матеріально-фінансових і трудових витрат на одиницю продукції, зростання рівня рентабельності для забезпечення самофінансування, розширеного відтворення на основі інтенсифікації та раціонального використання виробничого потенціалу, пропорційного розвитку галузей;

- аналізувати виробничо – фінансову діяльність сільськогосподарських підприємств усіх форм господарювання;

- розробляти заходи удосконалення виробництва в цілому та використання виробничого потенціалу зокрема;

- обґрунтовувати виробничо – економічні зв'язки сільськогосподарських підприємств з іншими сферами АПК;

- обґрунтовувати досягнення високої прибутковості сільськогосподарського виробництва в умовах ринкових відносин.

Мета та основні задачі дисципліни.

Метою викладення дисципліни «Організація виробництва» є формування **компетентності** щодо формування комплексу професійних знань з теоретичних основ і сучасного досвіду виробництва; усвідомлення сутності його понять та категорій; з'ясування змістовності проектно-технічної підготовки і виготовлення продукції; прищеплення їм практичних навичок системного аналізу виробничих процесів; набуття і закріплення умінь використання принципів, методів, способів та інструментів раціональної організації виробничих систем, а також сприяння розвитку дослідницьких і організаторських здібностей в підготовці організаційних проектів виробництва та ефективної їх реалізації.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є - комплекс організаційно-економічних, технологічних і технічних заходів, спрямованих на раціональне використання трудових ресурсів, засобів і предметів праці та землі з метою випуску в певні строки необхідної споживачам продукції з найменшими витратами за умови належної якості й отримання достатнього прибутку від її реалізації для подальшої продуктивної діяльності.

Основними **завданнями**, що мають бути вирішені в процесі викладення курсу, є:

- сформуванню в студентів вміння визначити найбільш пріоритетні варіанти досягнення високої ефективності виробничої діяльності та соціального розвитку колективів сільськогосподарських підприємств;

- оволодіти принципами організації виробництва;

- дати знання з останніх досягнень науково-технічного прогресу, з основних напрямків впровадження інтенсивних технологій вирощування культур та з

промислових технологій утримання худоби та птиці, щодо заходів постійного підвищення родючості ґрунту;

- навчити на основі глибокого аналізу розкривати і накреслювати реальні шляхи досягнення високих темпів підвищення продуктивності праці, зниження матеріально-фінансових і трудових витрат на одиницю продукції, зростання рівня рентабельності для забезпечення самофінансування, розширеного відтворення на основі інтенсифікації та раціонального використання виробничого потенціалу, пропорційного розвитку галузей;

- досягти високої результативності роботи на практичних заняттях.

Компетентність, що забезпечує. Вивчення дисципліни забезпечує формування у фахівців компетентності щодо базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень і практичних методів управління основною діяльністю організацій та умінь розроблення операційної стратегії, створення і використання галузевих операційних підсистем як основи забезпечення досягнення місії організації, а також формування здатностей:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- здатність визначати та описувати характеристики організації.
- здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
- здатність визначати перспективи розвитку організації.
- вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.
- здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту,
- здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.
- здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.
- методи проектування структур будь-якої організації;
- основи організації праці та основних виробничих процесів.

Результати навчання. За результатами вивчення курсу здобувачі вищої освіти можуть володіти навичками бути підприємцем на виробництві або вести особисту підприємницьку діяльність; виконувати техніко-економічне обґрунтування при створенні нових підприємств; аналізувати економічні явища і процеси; приймати управлінські рішення економічного і організаційного характеру; розробляти оперативні календарні плани.

Структура курсу

Змістовий модуль 1. «Організаційно – економічні основи сільськогосподарських підприємств та організація використання ресурсного потенціалу підприємства»

Лекції:

Тема 1. Організаційні основи виробництва.

Тема 2. Підприємства, фірми, об'єднання та їх організаційно-економічні основи.

Тема 3. Виробничі системи.

Тема 4. Виробничий процес: сутність, класифікація, принципи організації.

Тема 5. Спеціалізація сільськогосподарського виробництва та галузева структура аграрних підприємств

Тема 6. Внутрішньогосподарські відносини в аграрних підприємствах

Тема 7. Організація використання земельних ресурсів на території аграрних підприємств.

Тема 8. Організація використання засобів виробництва.

Тема 9. Організація використання трудових ресурсів в агроформуваннях.

Тема 10. Організація оплати праці.

Практичні заняття:

Тема 1. Організація виробничого процесу на підприємстві

Тема 2. Організація земельних угідь та сівозмін

Тема 3. Організація засобів виробництва

Тема 4. Планування врожайності с.-г. культур

Тема 5. Економічна оцінка с.-г. культур

Тема 6. Організація сівозмін

Тема 7. Виробнича програма з рослинництва

Тема 8. Організація насінництва

Змістовий модуль 1. «Організація виробництва продукції, забезпечення виробничого процесу»

Лекції:

Тема 11. Організація виробництва у рослинництві.

Тема 12. Організація кормовиробництва.

Тема 13. Організація виробництва у тваринництві.

Тема 14. Організація управління якістю на підприємствах

Тема 15. Організація виробництва на переробних підприємствах АПК

Тема 16. Особливості організації та використання енергоресурсів в АПК

Тема 17. Організація господарського (комерційного) розрахунку в аграрних формуваннях

Практичні заняття:

Тема 9. Організація використання продукції рослинництва

Тема 10. Організація скотарства

Тема 11. Організація свинарства

Тема 12. Організація птахівництва

Тема 13. Організація кормової бази

Тема 14. Комплексна підготовка виробництва до випуску нової продукції

Тема 15. Показники ефективності організаційних проектів

Політика курсу – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу.

Система оцінювання – оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: **модуль 1** – 30 % семестрової оцінки; **модуль 2** – 30 % семестрової оцінки; **екзамен** – 40 % семестрової оцінки.

Інформаційні ресурси

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuy.gov.ua/>

Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>

Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>

Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>

Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>